

NORSK Tiroler Grauvieh

REFERAT FRA ÅRSMØTE I NORSK TIROLER GRAUVIEH FORENING 2021

Årsmøtet 2021 ble digitalt og avholdt via Teams den 20.februar kl 12.00-14.30

Møtet ble varslet gjennom nettside, Facebook og epost.

17 deltok i møtet og 13 var stemmeberettigede.

1. Innkalling og saksliste ble godkjent.
2. Representanter til å skrive under protokollen ble valgt: Rune Sunnset og Ann Elin Tveita.
Sekretær sender referatet for underskrift.
3. Møteleder Hans Johan Grjotheim og sekretær Ingvild Hovind.
4. Hans Johan presenterte styrets årsmelding.
Det ble tilføyd et avsnitt til årsmeldingen om prisendringer på importsæd.
5. Regnskap et ble lagt fram. Det ble kommentert at det ikke hadde vært utbetalinger til reiser og representasjon, det er heller ikke utbetalt godtgjørelse til styret. Det har vært et spesielt år, der mye møtevirksomhet har vært digital. Tyr betaler også ut godtgjørelse ved møter i Tyr's regi. Det ble vedtatt på fjorårets årsmøte at godtgjørelse til styret utgår.
6. Valget ble gjennomført ved at forslag til kandidater ble presentert.
Resultatet ble enstemmig vedtatt.

	Styret 2020	På valg	Styret 2021	På valg
Leder	Hans Johan Grjotheim	2020	Hans Johan Grjotheim forts.	2022
Nestleder	Anita Høydalen		Anita Høydalen	2022
Kasserer	John Østeng	2020	Ann Elin Tveita	2023
Sekretær	Ingvild Hovind		Ingvild Hovind	2022
Styremedlem	Kristian Bakke	2020	Kristian Bakke	2023
1 vara	Mona Fallingen	2020	Mona Fallingen	2022
2 vara	Jon Sivert Engeland	2020	Audun Næs	2022
Valgkomite	Marianne Vadder	2020	Nils Ove Nordland	2022
	Nils Ove Nordland		Jon Sivert Engeland	2023
Revisor	Arild Fallingen	2020	Arild Fallingen	2022
Revisor	Stein Olav Fattnes	2020	Stein Olav Fattnes	2022

Merknad: Medlem i valgkomite rykker opp til leder av valgkomite året etter, slik at det sikres kontinuitet i valgkomiteen.

7. Fastsetting av medlemskontingent. Medlemskontingenten forblir uendret. Det skal fortsatt være tilbud om gratis medlemskap for nye medlemmer det første året.

8. Styrets forslag til arbeidsprogram for 2021. Her ble det en del diskusjon, samt vedtak om endringer i forslag til revidert avlsplan.

Forslag til arbeidsprogram NTG perioden 2021-2022

- NTG skal være representert på relevante arrangementer i regi av TYR. Herunder arrangementer som Dyrskun 2021.
- **Mer dialog med medlemmene.**
- Avholde et sommertreff for medlemmer dersom det er mulig å få til i 2021.
- Avlsplanen skal være et aktivt og levende dokument. Forslag til revisjoner legges fram til neste årsmøte om nødvendig, slik at den alltid er oppdatert.

Endringer i avlsplanen ble foreslått vedtatt på årsmøtet:

Kalvenes fødselsvekter bør ha et gjennomsnitt på 40 kg og et tak på 45 kg.

Kommentar: Det anbefales ikke å fokusere på for lave fødselsvekter. Erfaringsvis bør det ikke brukes «lettkalverokse» på alle dyr da dette kan medføre risiko for «trangere» kviger.

Farge på dyr: *Fargen på dyra skal i hovedsak være grå. Typisk for rasen er en mørk snute omkranset med en hvit krans. Klauver og haledusk er svart.*

Større hvite avtegninger på kroppen er uønsket. Dette skal fremgå i revidert avlsprogram, resten av fargebeskrivelsen strykes. Fram til neste årsmøte skal det jobbes med en beskrivelse av farger som er vanlige, og ønsket. Flere varianter av lyse og mørke gråtoner er vanlig, også med en anelse av brungrått. Luggen kan være lys, grå, brun-rød og mørkere. Det er derfor vanskelig å si noe spesifikt om farge. Da stamboken er åpen, kan det i prinsippet stambokføres okser som er brandete i dag.

Det må jobbes med å fremme/øke slakteklasse, f.eks ved valg av seminokser. Dette gjelder særlig ryggmuskelen.

- Øke registreringer på Tiroler i Storfekjøttkontrollen.
- Bidra til å øke andelen stambokførte mordyr. Minne medlemmene om å ta ut DNA før slakt av mordyr. Foreningen vil i 2021 støtte medlemmer som stambokfører mordyr med kr 100,- pr. dyr.
- Øke bevissthet på Tiroler sine avlsmål.

- Jobbe for å få inn en representant for raser uten nasjonalt avlsarbeid i styret i TYR.
- Få ut mer informasjon om avlsoksene våre og øke salget av semin via informasjon, kampanjer og konkurranser. Det må jobbes med å få Tiroler inn i Genos Oksekatalog igjen, nå som rasen er godkjent for melkebruket.
- Lage en ny brosjyre med informasjon om Tiroler. Kan gis til nye medlemmer og brukes ved f.eks annonsering eller som annonsevedlegg.
- Annonserere i annenhver utgave av TYR-magasinet (3 g. pr år), bruke nettsiden mer og være aktiv i sosiale media slik som Facebook og Instagram. Målrette flere annonser inn mot melkeprodusenter ved å annonsere for rasen i Buskap (vurdere evt. kampanje i flere blader, f.eks i Norsk Landbruk og Bondebladet). Undersøke om det evt. kan legges ved en brosjyre i Buskap.
- Utvikle gode Tirolereffekter og finne en enkel og effektiv måte å administrere salg av effekter på. Det må også vurderes etterbestilling av f.eks t-skjorter. Det kom innspill om etablering av nettbutikk, dette kan undersøkes.
- Nye medlemmer skal fortsatt få målebånd og en liten hilsen med brosjyre og tirolereffekter (f.eks caps).
- *Det ble diskutert om det kan jobbes med å få til medlemsrabatter fra f.eks. I-mek leverandører. Dette har vært undersøkt tidligere, og det kan være mulig å få til vel så gode tilbud ved direkte forhandling. Styret undersøker hvilke medlemsrabatter andre raselag har, og om det er mulig å få samme tilbud til foreningens medlemmer.*
- *Kr 40,- pr solgt semindose sendes tilbake til foreningen. Tidligere fikk foreningen 70,- pr solgte dose. Når ble dette endret? Sjekk regnskapene for tidligere år og hør med de andre raselagene (hva får raselagene med nasjonalt avlsarbeid?).*
- *Hvordan kan Norsk Tiroler Grauvieh bidra inn mot landbruksforhandlingene (Tyr)?*

Økte krav til dokumentasjon eller investeringer, f.eks dyrehehelse/drift kan gi betydelig økning i kostnader for bonden. Økte krav bør følges opp med kompensasjon når det kommer nye pålegg. Merkostnader tas gjerne fra jordbruksoppgjøret, og følgene blir mindre ressurser til andre ting.

- *Økt fokus på klima- og miljø kan bidra til at rasen bli mer aktuell i et langsiktig perspektiv. Tiroler kan være en sterk kandidat for bruk av utmarksbeite (lite marktrykk, nøysom, sterke bein osv). Mange hevder at rasen er nøysom og god på tilvekst. Finnes det kunnskapsgrunnlag/forskning som kan underbygge dette, eller blir det bare påstander? Det må undersøkes om det finnes forskning og evt. statistikk på dette.*

kunnskapsgrunnlag/forskning som kan underbygge dette, eller blir det bare påstander? Det må undersøkes om det finnes forskning og evt. statistikk på dette.

Fins det dokumentasjon fra Østerrike på foreffektivitet?. Kan vi sammenligne eventuelle funn med det som registeres på Staur?

Klimakalkulatoren tar inn karbonendring i fulldyrka jord, kalkulatoren er ikke god nok når det gjelder bruk av utmark.

- Klauver og klauvhelse, kan vi få til et arbeid på dette?

Det ble en del diskusjon om dette temaet, med flere innfallsvinkler:

Ved omsetning av livdyr er det krav til dokumentasjon av klauvhelse for grønne besetninger, der 90% av hunndyr over 2 år skal være klauvskjært i løpet av året. Ved skriving av veterinærattest skal livdyr undersøkes i klauvboks. Hvis ikke kravet kan tilfredsstilles vil besetningene bli ansett som røde.

Animalia bør få innspill om at dette kravet medfører en stor kostnad, og det er mulig at kravet, slik det er utformet i dag er unødvendig.

Det er også diskutert om alle dyr egentlig har behov for klauvskjæring hvert år. Tiroler er en rase som kjennetegnes av gode bein og klauver. Det bør derfor være fullgodt med alternativer til klauvskjæring, f.eks. visuell kontroll (eller annen metode) av veterinær f.eks samtidig med uttak av blodprøver for sjekk av smittestatus i besetningen? Det kan muligens utarbeides kriterier for hvordan dette kan gjennomføres i ulike soner (røde/grønne).

Det er mange innvendinger til rutinemessig klauvskjæring når det kommer til avl, bla. vurdering av klauver ved bedømming av dyr. For å kunne se hvilke dyr som har gode og dårlige klauver må dyrene være over 2 år. Jevnlig klauvskjæring, eller underlag som sliter mye klauver kan bidra til å skjule egenskaper som bør kunne selekteres ut i avl.

Foreningen sjekker opp i kravene til klauvhelse og kommer tilbake til medlemmene med en oppdatering om hvilke krav som faktisk gjelder.

- Foreningen sjekker også opp i evt. nye krav til vannkvalitet og tilbakeslagsventil for ammeku.
  - Mentorordning for nye medlemmer? Foreningen skal bidra med veiledning for nye medlemmer når det gjelder oppstart og grunnleggende prinsipper for avl. Her vil informasjonsmateriell og utvikling av avlsplanen som verktøy være aktuelt.
  - Kåringsskjema: Legge ut dette på hjemmesiden, og informere mer om hvordan dette fungerer.
9. Trekning av vinner i veiekonkurransen er utsatt, da foreningen enda ikke har fått nødvendig informasjon fra Storfekjøttkontrollen. Styret lager en egen sak på dette.

Seandnes 21/2-21
Ann Eiv Tveita

Holanda 21/2-21
Rune Sunnå